

AZ ELSŐ NEMZETKÖZI ŪRREPÜLÉS

1975. július 17-én a világűrben összekapcsolódott és 44 órán át együtt repült az Apollo–18 és a Szojuz–19 űrhajó. Ez volt az űrhajózás történetének első amerikai-szovjet közös vállalkozása és az első nemzetközi űrrepülés.



Az 1970-es évek elejére enyhült az Amerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió között kialakult űrverseny. Bár tulajdonképpen mindkét állam gőzerővel folytatta saját űrutasítási terveit, de 1972-ben együttműködési megállapodás született egy közös űrprogramról és a két nemzet űrhajóinak összekapcsolásáról is, ami a hidegháborús űrverseny jelképes lezárását jelentette. Az űrhajók 1975. július 15-én Bajkonurból és a floridai Kennedy Űrközpontból indultak útnak. A Szojuz–19 fedélzetén Alekszej Leonov és Valerij Kubaszov utazott, míg az Apollo–18 fedélzetén Thomas Stafford, Donald Slayton, Vance Brand. A két űrhajó összekapcsolásához egy speciális dokkolómodult fejlesztettek ki, amely egyben zsilipkamraként is szolgált, hiszen az Apollo–18-ban csökkentett nyomású tiszta oxigént, a Szojuz–19-ben pedig levegőt használtak. A modult az amerikai űrhajó vitte magával. 1975. július 17-én magyar idő szerint 17:09-kor a két űrhajó sikeresen összekapcsolódott. Stafford és Slayton átszilipelt a Szojuzba és megtörtént az első nemzetközi kézfogás a világűrben. Mindezt élőben közvetítették a televíziók. A közös repülés három napig tartott. A szétválasztás után rádióon búcsúztak el egymástól az űrhajósok. Leonov és Kubaszov a Szojuzban simán földet ért a kazah sztyeppén, az Apollo ereszkedésének utolsó fázisában viszont probléma merült fel az ejtőernyő-rendszerrel. A himbálózást a stabilizáló hajtóművek szüntették meg, de közben kinyíltak a légkiegyenlítő szelepek és mérgező gázok áramlottak be a kabinba. Az űrhajósok életét a vészhelyzetre szolgáló oxigénmaszkok mentették meg.



Források:

Galambos Tibor: Emberek a világűrben (Az űrhajózás krónikája). Kossuth Könyvkiadó Budapest, 1975

M.F.Rebrov, L.A.Gilberg: Szojuz-Apolló, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1977

https://history.nasa.gov/diagrams/apol_soyuz.htm

http://www.urvilag.hu/szojuz_apollo_kozos_urrepules/20150715_az_első_nemzetkozi_urrepules_40_ev_tavlatabol_1resz

<http://www.origo.hu/tudomany/20150715-szovjet-amerika-urrepules-szojuz-apollo-hideghaboru-tortenelem.html>